

Muistio

12.6.2025

VN/21784/2024
VN/21784/2024-OKM-21

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n perusopetuksen järjestämistä koskeva hakemus

1. Rekisteröity yhteisö tai säätiö opetuksen järjestäjänä

Perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus maksuttomaan perusopetukseen. Oppivelvollisuudesta säädetään lailla.

Perustuslain 123 §:n 2 momentin mukaan valtion ja kunnan järjestämän muun kuin yliopisto-opetuksen perusteista samoin kuin oikeudesta järjestää vastaavaa opetusta yksityisissä oppilaitoksissa säädetään lailla.

Perusopetuslain (628/1998) 7 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen. Lupa voi koskea perusopetusta ja sen yhteydessä annettavaa esiopetusta ja maahanmuuttajille tarkoitettua perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Opetuksen järjestämislupa voidaan myöntää, jos lupaa hakeva opetuksen järjestäjä on tehnyt kunnan kanssa sopimuksen opetuksen järjestämisestä. Tällöin järjestämisluvan myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen. Erityinen koulutus- ja sivistystarve katsotaan olevan silloin, kun kunnassa on oppivelvollisia, joiden opetuksen järjestäminen ei ole tarkoituksenmukaista muulla tavalla. Koulutuksen tarpeellisuutta arvioidaan esimerkiksi suhteessa asianomaisen paikkakunnan tai alueen koulutuskysyntään ja tarjontaan (HE 86/1997 vp ja KHO 29.12.2006 T 3673). Perusopetuslakia koskevassa hallituksen esityksessä (HE 86/1997 vp) on todettu, että vaatimuksella sopia opetuksen järjestämisestä kunnan kanssa korostetaan kunnan kokonaisvastuuta asukkaidensa perusopetuksen järjestämisessä.

Lupa voidaan myöntää myös ilman kunnan suostumusta, mutta tällöin luvan myöntämisen edellytyksenä on alueellinen tai valtakunnallinen koulutus- tai sivistystarve. Näissä tilanteissa luvan myöntäminen perustuu siihen, että kunnat eivät järjestä koulutusta, joka palvelisi myös muita kuin asianomaisen kunnan koulutustarpeita. Tällöinkin lupa voidaan myöntää vain erityisopetuksen, vieraskielisen opetuksen tai erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen järjestämiseen.

Perusopetuslain mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Opetusta ei saa järjestää taloudellisen voiton tavoittelemiseksi. Ammatillisten edellytysten arvioinnissa huomiota kiinnitetään muun muassa opetushenkilöstön määrään ja opettajien pätevyksiin sekä opetussuunnitelmiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Taloudellisten edellytysten arvioinnissa huomiota kiinnitetään hakijan taloudelliseen asemaan, opetustiloihin ja välineistöön sekä kykyyn huolehtia koulutuksen rahoituksesta pidemmällä aikavälillä.

Yksityisen yhteisön ja säätiön järjestämän opetuksen tulee olla tavoitteiltaan perusopetuslain mukaista. Opetuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta päättää valtioneuvosto perusopetuslain 14 §:n 1 momentin nojalla. Valtioneuvoston perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta antaman asetuksen (422/2012, tuntijakoasetus) 2 luvussa säädetään opetuksen yleisistä tavoitteista. Asetuksen 3 §:n 6 momentissa on säädetty, että erityiseen maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvassa opetuksessa oppilaille annetaan myös opetuksen perustana olevaan maailmankatsomukselliseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Myös näiltä osin opetuksen sisällön tulee perustua opetushallituksen perusopetuslain 14 §:n 2 momentin nojalla antamiin opetussuunnitelman perusteisiin.

Perusopetuslain 14 §:n mukaan Opetushallitus päättää esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista. Opetussuunnitelman perusteet tulee laatia noudattaen mitä perusopetuslaissa ja sen nojalla on säädetty ja määrätty.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista on tehty päätös 22.12.2014 (104/11/2014). Uuden valtakunnallisen normin mukaiset opetussuunnitelmat otettiin käyttöön vuosiluokkien 1—6 osalta 1.8.2016. Seitsemännen vuosiluokan osalta opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2017, kahdeksannen vuosiluokan osalta opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2018 sekä yhdeksännen vuosiluokan osalta 1.8.2019.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvussa 11. määrätään erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan opetuksen järjestämisestä. Näitä määräyksiä sovelletaan sellaiseen yksityisen opetuksen järjestäjän antamaan perusopetukseen, jolle valtioneuvosto on opetuksen järjestämisluvassa määrännyt erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuvan erityisen koulutustehtävän.

Lisäksi perusopetuslain 14 §:n perusteella Opetushallitus on päättänyt aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista 12.6.2017 (OPH-1280-2017) ja valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteista 13.11.2015 (57/011/2015). Niiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.1.2018.

Perusopetusasetuksen 20 §:n mukaan opetuksen järjestämisluvaa on haettava viimeistään vuotta ennen opetuksen suunniteltua aloittamista. Opetus- ja kulttuuriministeriö voi tarvittaessa ottaa käsiteltäväksi myös mainittua ajankohtaa myöhemmin tehdyn hakemuksen. Opetuksen järjestämisluvassa määrätään kunnat, joissa opetusta järjestetään, opetuskieli, erityinen koulutustehtävä, koulutuksen järjestämisuoto sekä muut tarpeelliset koulutuksen järjestämiseen liittyvät ehdot.

Valtioneuvosto voi perusopetuslain 7 §:n 4 momentin nojalla peruuttaa opetuksen järjestämistä koskevan luvan, jos koulutus ei täytä perusopetuslain 7 §:n 1 tai 2 momentissa luvan myöntämiseksi säädettyjä edellytyksiä tai jos opetus järjestetään muuten vastoin perusopetuslakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä.

Laissa säädettyjen luvan myöntämisen edellytysten täytyessä luvan myöntäminen on lupa-asian ratkaisevan viranomaisen harkinnassa. Luvan hakijalla ei ole lakiin perustuvaa oikeutta luvan saamiseen. Lupaharkinnassa voidaan päätyä tarkoituksenmukaisuusperustein kielteiseen ratkaisuun, vaikka edellä todetut oikeudelliset myöntämisedellytykset täytyisivätkin. Perusopetuksen osalta valtioneuvosto on hallituksen esityksessä koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 86/1997) todennut, että tarkoituksena on säilyttää kunnan koululaitos perusopetuksen runkona eikä tarkoituksena ole tavoitella valtion tai yksityisten perusopetusta antavien koulujen lukumäärän lisäämistä.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan esi- ja perusopetuksessa on keskityttävä perustaitojen ja -valmiuksien parantamiseen. Jokaisella peruskoulun päättävällä nuorella on oltava riittävät perustiedot ja -taidot toisen asteen opintoihin. Oppilailla ja opettajilla on oltava työrauha keskittyä oppimiseen ja opettamiseen. Tämän toteuttamiseksi mm. hallitus kasvattaa perusopetuksen vähimmäistuntimäärää 2—3 vuosiviikkotunnilla laajentamalla opetussuunnitelmaa.

Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja erityisesti alakoulun vuosiluokille luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin. Myös oppimisen tukea koskeva lainsäädäntö uudistetaan siten, että tavoitteena on turvata riittävä tuki sekä vähentää opetushenkilöstön hallinnollista taakkaa. Lisäksi varmistetaan, että yksityisten opetuksen järjestäjien järjestämisluvat mahdollistavat jatkossakin toiminnan pitkäjärjenteisen toteuttamisen.

Valtioneuvosto hyväksyi 13.6.2024 seuraavan ministeri Essayahin lausuman: "Liittyen vanhempien oikeuteen varmistaa lapsilleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen opetus valtioneuvoston on tarpeen selvittää perusopetuslain 7 §:ssä säädetyn alueellisen koulutustarpeen edellytyksen suhdetta YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 14 artiklaan sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklaan päätettäessä opetuksen järjestämisluvista."

YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 14 artikla turvaa lapselle oikeuden ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen. Valtion tulee kunnioittaa vanhempien lapselle antamaa ohjausta tämän oikeuden käyttämisessä.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artikla turvaa oikeuden elämään seuraavasti:

1. Jokaisen oikeus elämään on suojattava laissa. Keneltäkään ei saa riistää hänen elämänsä tahallisesti, paitsi tuomioistuimen päätöksen täytäntöön panemiseksi silloin, kun hänet on tuomittu rikoksesta, josta laissa määrätään tällainen rangaistus. 2. Elämän riistämistä ei voida katsoa tämän artiklan vastaiseksi teoksi silloin, kun se seuraa voimankäytöstä, joka on ehdottoman välttämätöntä: a. kenen hyvänsä puolustamiseksi laittomalta väkivallalta; b. laillisen pidätyksen suorittamiseksi tai laillisen vapaudenriiston kohteeksi joutuneen henkilön paon estämiseksi; c. mellakan tai kapinan kukistamiseksi laillisin toimin

Tilastovuoden 2024 20.9. tilanteen mukaan noin 2,89 prosenttia oppivelvollisista perusopetuksen oppilaista saa opetusta yksityisessä peruskoulussa (15 707 oppilasta). Valtioneuvoston myöntämä perusopetuksen järjestämislupa on 64 yksityisellä opetuksen järjestäjällä. Näiden ylläpitämistä kouluista 22 on steinerkoulu, 11 kristillistä koulua, yksi juutalainen koulu, neljä kielikoulua, yksi montessorikoulu, yksi freinetkoulu ja yksi Reggio Emilia -pedagoginen koulu sekä viisi ulkomaankoulua. Lisäksi perusopetusta ja lisäopetusta järjestetään aikuisille eräissä yksityisissä aikuislukioissa ja noin 30 kansanopistossa.

2. Valtioneuvoston yleisistunnon toimivalta

Valtioneuvoston ohjesäännön 4 §:n 7 kohdassa tarkoitetut yhteiskuntapolittisesti tai taloudellisesti merkittävät lupa-asiat käsitellään ja ratkaistaan valtioneuvoston yleisistunnossa.

Perusopetuslain (628/1998) 7 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen järjestämiseen.

3. Hakemukset, lausunnot ja päätösesitykset

3.1 Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry

3.1.1 Hakemus

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry hakee 25.7.2024 opetus- ja kulttuuriministeriöön toimittamalla hakemuksella määräaikaista, kolmen vuoden ajan voimassa olevaa lupaa järjestää kristilliseen maailmankatsomukseen perustuvaa esiopetusta ja perusopetusta vuosiluokilla 1—6 Kouvolassa 1.8.2025 lukien. Lupaa haetaan ensisijaisesti ilman oppilasmäärärajoitetta ja toissijaisesti 100 oppilaalle. Opetus järjestettäisiin suomen kielellä.

Hakijana on rekisteröity yhdistys Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry, jonka kotipaikka on Kouvola. Yhdistys on merkitty yhdistysrekisteriin 27.11.2023. Sääntöjensä mukaan yhdistyksen tarkoituksena tukea ja edistää kristillistä kasvatusta Kouvolan seudulla. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys voi voittoa tavoittelematta muun ohella ylläpitää kristilliseen maailmankatsomukseen perustuvaa aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa, muuta kerhotoimintaa, päiväkotia sekä kristillistä koulua, joka asianmukaisen luvan saatuaan antaa peruskoulun oppimäärää vastaavaa opetusta. Toimintansa tukemiseksi yhdistyksellä on oikeus ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna myyjäisiä, tapahtumia ja rahankeräystä sekä

omistaa ja hallita toimintansa kannalta tarpeellista kiinteää ja irtainta omaisuutta. Yhdistys on yleiskristillinen eikä se edusta mitään tunnustuskuntaa. Toiminnan lähtökohtana on kaikille kristityille yhteinen perusta, joka löytyy Raamatun ilmoituksesta ja jonka ydin on ilmaistu apostolisessa uskontunnuksessa.

Hakija perustelee hakemustaan alueellisella koulutustarpeella. Kouvolassa tai Kymenlaaksossa ei ole kristillistä koulua, joten kristillisestä arvopohjasta lähtevää erityiseen maailmankatsomukselliseen järjestelmään perustuvaa opetusta ei ole Kouvolan seudulla saatavissa. Kouvola on väkiluvultaan Suomen 11. suurin kunta. Oppilaita kouluun odotetaan myös Etelä-Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen, erityisesti Iitin puolelta. Koulun on tarkoitus sijoittua Kouvolan keskustan tuntumaan, josta sen saavutettavuus sekä väestömäärän että kulkuyhteyksien puolesta olisi mahdollisimman hyvä. Kouvolan kaupungin antaman lausunnon mukaan eri kouluvaihtoehtojen tarjoaminen lisää Kouvolan kaupungin veto- ja pitovoimaa. Hakija katsoo, että kristillinen koulu tukisi osaltaan perustuslaissa määriteltyä yhdenvertaisuuden toteutumista, kun kristillistä maailmankatsomusta tunnustavat lapset saisivat uuden vaihtoehdon perusopetukseen Kouvolassa. Hakija toteaa, että viime vuosina monet tärkeät traditiot kuten hengelliset aamunavaukset, Suvivirren laulaminen kevätkuuhlassa ja ruokarukoukset ovat joutuneet kriittiseen tarkasteluun. Opetusluvan myöntäminen kristilliselle koululle olisi tasapuolisuuden kannalta perusteltua.

Hakija tuo esiin, että ennakoilmoittautumisten perusteella lukuvuoden 2025-2026 alussa koulussa aloittaisi 42 oppilasta. Hakija arvioi, että ennakoilmoittautumisten perusteella oppilasmäärä kehittyisi siten, että lukuvuonna 2029-2030 oppilasmäärä olisi 33. Ennakoilmoittautumisiin verrattuna todellinen aloittavien lasten määrä olisi kuitenkin suurempi, lukuvuonna 2025-2026 47 oppilasta, jonka jälkeen oppilasmäärät kehittyisivät siten, että lukuvuonna 2029-2030 oppilasmäärä olisi 46. Hakija toteaa, että se on huomionut Kouvolan väestörakenteen, jossa oppilasmäärät yleisesti laskevat. Hakija kuitenkin arvioi, että väestömäärän väheneminen ei kristillisen koulun oppilasmäärän osalta olisi yhtä voimakasta, koska koulun ennakoitaan tavoittavan oppilaita myös Kouvolan ulkopuolelta, koulu sijoittuisi saavutettavuuden kannalta hyvin Kouvolan keskusta-alueen tuntumaan ja kristillistä vakaumusta tunnustavissa perheissä on usein enemmän lapsia kuin perheissä keskimäärin.

Hakija katsoo, että pieni koulu tukee lapsen kasvua. Pieni koulu nähdään hyvänä ja turvallisena ympäristönä esimerkiksi lapsen itsetunnon kehittymiselle. Kouvolassa muut peruskoulut ovat kaikki usean sadan oppilaan kouluja. Koulussa kiinnitetäisiin erityistä huomiota lasten päivittäiseen kohtaamiseen. Hakijan arvion mukaan pieni kristillinen koulu voisi myös edesauttaa vakaumuksensa takia kotikoulua käyvien oppilaiden siirtymistä ryhmäopetuksen pariin. Hakija tuo esiin myös, että Manner-Suomen maakunnista suurin tehostetun ja erityisen tuen saajien yhteenlaskettu osuus oli Kymenlaaksossa. Tavoitteena on, että pieni kristilliseen arvopohjaan tukeutuva koulu pystyisi osaltaan vastaamaan myös tähän haasteeseen.

Hakija tuo hakemuksessaan esiin myös, että koulu haluaa vaalia kristillisen maailman katsomuksen pohjalta syntynyttä suomalaista kulttuuriperinnettä. Koulun tasolla kulttuuriperinteen säilyttäminen tarkoittaa kristillisten elementtien huomioimista koulun vuosittaisissa juhlissa, ruokarukouksia ja esimerkiksi aamunavauksia.

Opetuksen järjestämismuotona koulussa olisi luokkamuotoinen perusopetus. Opetus järjestettäisiin oppilasmäärän mukaan joko yhdysluokkaopetuksena tai vuosiluokkaopetuksena. Hakija toteaa, että koulun opetussuunnitelma on laadittu opetussuunnitelman perusteiden 2014 sekä siihen määrättyjen muutosten ja lisäysten edellyttämällä tavalla. Opetussuunnitelman laadinnassa on myös huomioitu Kouvolan kaupungin ja kristillisten koulujen opetussuunnitelmia.

Koulussa työskentelisi alkuvaiheessa kaksi opettajaa ja osa-aikainen rehtori. Rehtori on kasvatustieteen maisteri, luokanopettaja ja erityisopettaja. Esi- ja vuosiluokkien 1-2 opettaja on kasvatustieteen maisteri ja luokanopettaja. Vuosiluokkien 3-6 opettaja on kasvatustieteen maisteri ruotsin ja englannin kielissä. Rehtori hoitaisi yhden päivän rehtorin töitä ja yhden päivän erityisopettajan tehtäviä. Lisäksi hän olisi resurssiopettajana 3-6 yhdysluokassa. Oppilasmäärän todennäköisesti kasvaessa vuoden aikana perustettaisiin kolmas luokka, jolloin 3-6 luokan sijaan tulisi 3-4 luokka ja 5-6 luokka. Tällöin rehtori opettaisi 3-4 luokkaa ja rehtorin tehtäviä jaettaisiin opettajien kesken ja erityisopetuksen tunnit pyrittäisiin sijoittamaan koulupäivien alkuun tai loppuun. Opetushenkilöstön lisäksi koulussa toimisi koulunkäynnin ohjaaja, joka myös vastaisi iltapäiväkerhosta. Opetushenkilöstön kelpoisuustodistukset olivat hakemuksen liitteenä.

Hakija on tehnyt aiesopimuksen toimitilan vuokraamisesta koulun toimintaa varten Kolani oy:n kanssa. Kyseessä on tila, joka on hyväksytty varhaiskasvatuskäyttöön ennen koronaepidemiaa, joten se soveltuu myös koulukäyttöön. Rakennuksessa on kaksi luokkahuoneeksi sopivaa tilaa sekä mahdollisuus lohkaista suuremmasta tilasta kolmas luokkahuone. Käytössä olisi myös suurtaloukskeittiö, ruokailutila, sosiaali- ja wc-tiloja, naulakot, salitila sisäliikuntaa ja juhlia varten sekä pienempiä huoneita esimerkiksi erityisopetukseen ja kuraattorin ja terveydenhoitajan käyttöön. Kellaritiloissa on kovien materiaalien työstämiseen soveltuvia tiloja. Aidattu piha soveltuu välituntikäyttöön ja viereisellä tontilla sijaitsevaa leikkipuistoa on myös mahdollista hyödyntää sekä väli- että oppitunneilla. Yhdistyksellä on myös käynnissä neuvottelut Kouvolan kaupungin kanssa tyhjentyneen koulurakennuksen vuokraamisesta. Yhdistyksellä on jo valmiina pulpetit ja tuolit 45 oppilaalle, opettajien työtasot, 3 opetustaulua, 4 dokumenttikameraa, 1 videotykki, 2 lähiprojektorialue, 3 tietokonetta, kopiokone ja paperia sekä laminointikone. Lisäksi hakijalla on runsaasti valmiina useiden eri oppiaineiden oppikirjoja sekä muuta opetusvälineistöä ja materiaaleja.

Opintososiaalisten etujen järjestämisen osalta hakija tuo esiin, että koulussa tarjottava ruoka valmistetaan koulussa oman keittäjän toimesta. Kymen hyvinvointialueen kanssa on keskusteltu kouluterveydenhuollon, koulukuraattorin, koulupsykologin ja koululääkärin sekä esikouluikäisille neuvolahoitajan ja neuvolalääkärin palvelujen tuottamisesta. Kymen hyvinvointialue vastaa alustavan suunnitelman mukaan palvelujen tuottamisesta koululle siten, että terveydenhoitaja ja koulukuraattori olisivat molemmat koululla kahtena päivänä kuukaudessa. Koulupsykologi toimisi konsultoiden. Neuvolaterveydenhoitajan ja neuvolalääkärin vastaanottokäynnit hoidettaisiin Kymen hyvinvointialueen suunnitelman mukaisesti riippuen esikouluikäisten määrästä.

Yhdistyksen tilikauden 2024 tulos oli 53 342,66 euroa ylijäämäinen. Koska yhdistys on perustettu vasta vuoden 2023 lopussa, ei yhdistyksellä ole aiempia tilinpäätöksiä.

Hakija on hakuprosessin aikana toimittanut uuden korjatun talousarvion lukuvuodelle 2025 -2026, missä on huomioitu, että koulussa toimisi oma osa-aikainen keittäjä. Valtionosuudet 288 707 euroa on laskettu 42 oppilaan mukaan. Muita tuloja ovat yhdistyksen jäsenmaksut 7 500 euroa, tuotemyynti 500 euroa, varainkeruu 4 000 euroa, saadut lahjoitukset 30 000 euroa sekä aamu- ja iltapäiväkerhojen tuotot 28 200 euroa. Suurimpia menoeriä ovat henkilöstökulut ja tilavuokra. Henkilöstökulut on laskettu 12 kuukauden mukaan ja huomioon on otettu myös tarve sijaisille. Ainakin ensimmäisen vuoden osalta talousarvio nojaa melko suurelta osin lahjoituksiin. Lisäksi tukitoiminnoille kuten esimerkiksi siivoukselle on budjetoitu rahaa vain niukasti. Hakijan ilmoituksen mukaan siivous hoidettaisiin lähtökohtaisesti koulun henkilökunnan voimin. Merkittävimpiä menoja ovat henkilöstön palkkauskustannukset sekä toimitilavuokra.

Koululla ei asiakirjaselvityksen perusteella ole valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annetun lain (634/1998) 4 §:ssä tarkoitettu johtosääntöä.

3.1.2 Lausunnot

Kouvolan kaupungin sivistysjohtaja Veikko Niemi on antanut 11.6.2024 seuraavan lausunnon hakijan hakemuksen johdosta:

Lausunto Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n perusopetuslupahakemukseen liittyen 2024

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry on pyytänyt Kouvolan kaupungilta lausuntoa yhdistyksen perusopetuslupahakemukseen liittyen.

Kouvolan kaupungin asukasmäärä on jo usean vuoden ajan ollut aleneva. Myös perusopetuksen oppilasmäärä on laskenut, mikä on johtanut siihen, että Kouvolan kaupungin kouluja on lakkautettu perusopetuksen kehittämissuunnitelman mukaisesti osittain etupainotteisesti.

Kouvolassa on valtakunnallisesti keskimääräistä enemmän oppilaita, jotka tarvitsevat tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin.

Perusopetuslaki edellyttää, että

- oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeä opintoissaan tai muuten tarvitsee lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopestusta.

- oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa.

Kristillisen koulun tulee huomioida jo suunnitteluvaiheessa, että heidän tulee tarjota oppilailleen tukiovetusta sekä osa-aikaista erityisopetusta perusopetuslain mukaisesti.

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry toivoo, että luokkamuotoisen erityisopetuksen tarpeessa olevien oppilaiden opetus järjestetään jatkossakin Kouvola kaupungin peruskouluissa.

Opiskeluhuollon ja kouluterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastaavat kaikissa Kouvolan alueen kouluissa Kouvolan kaupunki ja Kymenlaakson hyvinvointialue. Opiskeluhoito tulee järjestää niin, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Kristillisen koulun ylläpitäjän tulee täyttää perusopetuslain ja -asetuksen velvoitteet opetuksenjärjestäjälle.

Saamamme tiedon mukaan kristillisen koulun opetussuunnitelma on laadittu valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden ja Kouvolan kaupungin opetussuunnitelman pohjalta.

Perusopetuslain mukaisesti opetuksen järjestämislupa edellyttää, että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Kouvolan kaupunki ei pysty taloudellisesti tukemaan kristillisen koulun toimintaa tilanteessa, jossa perusopetuksen oppilasmäärä alenee ja taloudelliset resurssit pienenevät.

Kouvolan kaupungin näkemys on, että perheille ja huoltajille eri kouluvaihtoehtojen tarjoaminen lisää Kouvolan kaupungin veto- ja pitovoimaa. Kristillinen koulu lisää kaupungin opetustarjontaa ja tarjoaa perheille mahdollisuuden valita kristillistä painotusta tarjoavaa opetusta.

Opetushallitus on antanut 17.1.2025 seuraavan lausunnon hakijan opetussuunnitelmasta:

Luku 1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n laatiman opetussuunnitelman luvussa 1.5.3.1 todetaan, että ”Uskonnon opetusta voidaan järjestää myös koko koulun yhteisenä oppituntina, mikä lisää yhteisöllisyyttä ja opettaa oppilaita tuntemaan toisiaan.” Kirjaus sisältää ennako-oletuksen, että kaikki koulun oppilaat opiskelevat uskontoa eikä täten ole perusopetuslain mukainen.

Tuntijaosta luvuissa 1.5.3.4 ja 1.5.3.7

Opetussuunnitelmassa kuvattu Kouvolan seudun kristillisen koulun tuntijako (Liite 1) ei vastaa valtioneuvoston nykyistä tuntijakoasetusta (VNA 111/2023). Näin ollen koulun tuntijako on virheellinen. Tuntijakoa tulee tarkentaa A1-kielen vuosiviikkotuntien määrän osalta. Lisäksi koulun tuntijaosta puuttuu luvussa Kieliohjelma mainitut A2-ranska ja A2-saksa.

Koulun tuntijakotaulukossa on myös ristiriitaa lukujen 1.5.3.4 sekä 1.5.3.7 kirjausten kanssa. Luvussa 1.5.3.4 kerrotaan: ”Uskonnon opetus on Kouvolan seudun kristillisen koulun toinen painopisteistä ja se näkyy opetussuunnitelmassa vuosiluokilla 3, 5 ja 6 minimituntimäärän ylittävänä uskontotuntina sekä oppilaiden valinnan ja toiveiden mukaan mahdollisesti myös vuosiluokkien 5 ja 6 valinnaisissa”. Asetuksessa ei ole asetettu uskonnon opetuksen tunteja tietyille vuosiluokille, ainoastaan vuosiluokkakokonaisuuksien 1–2, 3–6 ja 7–9 ajalle. Opetuksen järjestäjän tulee ilmaista tuntijaossa, mikä osuus on paikallisesti lisättyä uskonnon opetuksen omaa tuntiresurssia. Vuosiluokkien 5 ja 6 valinnaisten aineiden osalta uskonnon syventäviä oppimääriä ei ole perusteiden mukaisesti kuvattu luvussa 13. Ks. tarkemmin huomiot luvun 13 osalta.

POPS2014:ssa kuvattavat valinnaisuuden kaksi eri resurssia ovat ”taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit” sekä ”valinnaiset aineet” ja näistä käytetään termeistä johdettuja taivutusmuotoja, kuten esimerkiksi valinnaisten aineiden oppimäärät tai taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien järjestäminen. Perusopetuksessa käytetään oppiaineryhmän nimitystä ”taide- ja taitoaineet”, toisin kuin lukiossa ”taito- ja taideaineet”. Opetushallitus pyytää korjaamaan terminologian johdonmukaiseksi läpi paikallisen opetussuunnitelman: taide- ja taitoaineet, taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, valinnaiset aineet.

Opetushallitus huomauttaa myös, että taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit eivät muodosta "kursseja" tai erillisiä "jaksoja", vaan jatkavat kaikille yhteistä opetusta joko suoraan oppiaineisiin osoitetuin tunnein tai oppilaalle valinnaisin tunnein. Tästä syystä koulun tuntijaossa ilmoitettu vuosiluokkien 1–2 vapaaehtoinen valinnainen taide- ja taitoaineen tunti tulee joko osoittaa osaksi oppilaan yhteistä opetusta tai jättää valittavaksi opetustunniksi kyseisen taide- ja taitoaineen tuntien yhteyteen, eikä sitä voida sisällyttää osaksi ilta- tai päivätoimintaa. Taide- ja taitoaineen opetus perustuu valtakunnallisiin tavoitteisiin, jotka kohdennetaan vuosiluokittain paikallisessa opetussuunnitelmassa, ja oppilaan oppimista ja osaamista kussakin taide- ja taitoaineessa arvioidaan valtakunnallisesti määriteltujen kriteerien mukaisesti.

Lisäksi koulun tuntijakoon on ilmoitettu lisätyn taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja suoraan kaikille yhteiseen opetukseen liikuntaan ja käsityöhön vuosiluokalle 4. Näin ollen taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien yhteismäärä kohoaa 8 vvt:iin, mikä on yli asetuksessa määrätyn 6 vvt:n. Opetuksen järjestäjän tulee määrittellä, miltä osin opetus on omaa lisättyä resurssia ja mille vuosiluokille taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (6 vvt) sijoitetaan joko suoraan kaikille yhteiseen opetukseen tai oppilaalle valittaviksi tunneiksi. Taide- ja taitoaineiden opetuksen arvioinnista määrätään luvussa 6.

Opetushallitus huomauttaa myös, että taide- ja taitoaineiden kaikille yhteinen opetus voidaan järjestää jaksomuotoisesti, mikäli koko koulun opetus järjestetään jaksoittain. Opetushallitus pitää kyseenalaisena tapaa, jossa jokin kaikille yhteinen taide- ja taitoaine ja tähän liittyvät valinnaiset tunnit olisivat valittavissa vain osaksi vuotta siten, että ne jatkaisivat vain hetkellisesti kaikille yhteistä opetusta. Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien järjestäminen tulee erottaa valinnaisten aineiden järjestämisen tavasta. Tästä lisää luvussa 13.

Etäopetus

1.5.3.6 Koulun kieliohjelmaa kuvaavassa taulukossa todetaan, että vapaaehtoisien kielen kohdalla voitaisiin hyödyntää etäopiskelumahdollisuutta. POPS2014:n mukaan etäopiskelu ei ole mahdollista. Maininta on vastoin POPS2014 määräyksiä. Tulee tarkistaa terminologia ja toimintatavat suhteessa etäyhteyksiä hyödyntävään opetukseen.

Luku 2. Perusopetus yleissivistyksen pohjana

Koulun opetussuunnitelman luvussa 2.5.2 todetaan: "Vaikka tekisi vahingossa tai tahallisesti jotain epäsovivaa, tärkeintä on oppia myöntämään tekonsa. Rehellisyys ja sen pohjalta nouseva vastuun kantaminen omista puheista ja teoista nousevat olennaisemmiksi asioiksi kuin itse teko." Kirjaus ei ole Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

Luku 3. Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Luvun 3 osalta POPS2014 määräysten mukaan paikalliseen opetussuunnitelmaan sisällytetään perusteiden teksti sekä kohdassa paikallisesti päätettävät asiat kuvataan, mitä perusopetuksen tehtävä sekä valtioneuvoston asetuksessa määritellyt opetuksen ja kasvatuksen valtakunnalliset tavoitteet merkitsevät paikallisesti. Kuvataan myös, mitä opetukselle ja kasvatukselle asetettujen valtakunnallisten tavoitteiden sekä niistä johdettujen laaja-alaisen osaamisen ja oppiainekohtaisten tavoitteiden toteuttaminen edellyttää paikalliselta opetuksen järjestämiseltä, johtamiselta ja koulutyöltä.

Koulun opetussuunnitelmassa luku 3 muodostuu POPS2014 tekstistä ja Kouvolan seudun kristillisen koulun osuudesta.

Laaja-alaisen osaamisen paikalliset painotukset on määritelty kattavasti. Opetushallitus kiinnittää huomiota laaja-alaisen osaamisen seurantaan laadittuihin ns. pääomakyselyihin. Pääomakyselyistä saadun palautteen perusteella laaja-alaisen osaamisen paikallinen kehittäminen voisi olla tarkoituksenmukaisempaa, mikäli kyselyä ei liitettäisi osaksi paikallista opetussuunnitelmaa vaan esimerkiksi mainittaisiin tällaisen itsearviointikyselyn toteuttamisesta osana opetusta. Kyselyn sanamuotoja voitaisiin täsmentää ja päivittää esimerkiksi koulun vuosisuunnitelmassa.

Koulun opetussuunnitelmassa todetaan L2:n osalta, että "Kouvolan seudun kristillisen koulun ovet ovat avoimet kristillisen arvomaailman mukaiselle kulttuuritarjonnalle". Opetushallitus huomauttaa,

että voisi olla soveliaampaa viitata yleisen osan arvomaailmaan, joka tukee myös kyseisen laajalaisen osaamisen tavoitetta, kuten kulttuurista moninaisuutta.

Luku 4. Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Koulun opetussuunnitelmaan on liitetty POPS2014:n toimintakulttuuriteksti. Paikallisessa osuudessa on lisäksi tarkentavaa tekstiä, joka on POPS2014 linjauksiin sopivaa. Toimintakulttuurin arviointi on kuvattu hyvin. Tekstiä on kokonaisuutena aika paljon, mikä voi vaikeuttaa koulun opetussuunnitelman käyttävyyttä. Opetushallitus huomauttaa, että koulun opetussuunnitelmassa kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta olisi hyvä kuvata luvussa myös globaalista näkökulmasta, samoin kielitietoista näkökulmaa myös eri oppiaineiden opetuksessa.

Luku 5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Alalukujen numerointi puuttuu

5.1 Yhteinen vastuu koulupäivästä

Siirrettäessä perusteiden tekstiä osaksi koulun opetussuunnitelmaa, on voinut tapahtua automaattista tekstin korjausta. Pyydetään korjaamaan ”opiskeluhuollon henkilöstön kanssa” muotoon: ” Tämä edellyttää vuorovaikutusta oppilaiden ja huoltajien kanssa, opettajien keskinäistä yhteistyötä ja erityisesti opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten kanssa tehtävää yhteistyötä.”

5.5.3. Kouluruokailu

Koulun opetussuunnitelma on melko kattava kouluruokailun osalta. Yhteyksistä aamu- ja iltapäivätoimintaan, joka paikallisesti on päätettävä, ei ole suoraan mainittu. Onko kouluruokailun yhteydet aamu- ja iltapäivätoimintaan kuvattu jossain muualla?

Eryistarpeiden huomioiminen on mainittu, mutta olisi hyvä varmistaa, että käytännön järjestelyt ja tukitoimet on selkeästi kuvattu.

5.7.6. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Luvussa 5.7.6 Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus kuvataan etäopetuksen järjestämistä. POPS2014:n mukaan etäopetus ei ole mahdollista. Kyseinen kohta ei vastaa POPS2014:n tekstiä.

Luku 6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi

Koulun opetussuunnitelman kappale ”6.14 Kouvolan seudun kristillisessä koulussa paikallisesti päätetyt asiat: oppimisen arviointi” alkaa suoraan Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden luvun 6.2 lainauksella. Tämä lainaus on merkitty kursivilla. Opetushallitus huomauttaa, että paikalliset täsmennettävät asiat tulee selkeästi erottaa Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista.

Kursiivilainaus sekoittaa kokonaisuutta, sillä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden linjauksia on noudatettava, ne eivät ole paikallinen päätös.

Opetushallitus muistuttaa, että formatiivisen arvioinnin lähtökohtana voivat olla oppilaan omat oppimisen tavoitteet, mutta summatiivinen arviointi tehdään aina suhteessa opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittelyssä hyödynnetään kuudennella vuosiluokalla kansallisia lukuvuosiarvioinnin kriteereitä.

6. vuosiluokan lukuvuosiarviointi perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalla kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin. Määriteltäessä osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuosidistukseen käytetään valtakunnallisia 6. vuosiluokan arviointikriteereitä, ei päättöarviointin kriteereitä (s. 110).

Oppilaan vaihtaessa koulua kesken lukuvuoden, tulee hänelle antaa erotodistus. Erotodistukseen ei merkitä arviota oppilaan käyttäytymisestä, kuten välitodistukseen. Näin ollen täysin samaa todistus pohjaa ei voida käyttää välitodistuksessa ja erotodistuksessa (s. 110).

Koulun opetussuunnitelmaan tulee tarkentaa erityisen tutkinnon suorittamisen käytänteitä suhteessa vuosiluokkaan sitomattomaan opiskeluun eli etenemiseen oman opinto-ohjelman mukaan. On huomioitava, että välttämättä koulutuksen järjestäjän ei tarvitse tarjota erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuutta, mutta tämä tulee perustella opetussuunnitelmassa. Nopeasti eteneviä, lahjakkaita oppilaita voidaan tukea oman opinto-ohjelman mukaan opiskellen tai erityisin opetusjärjestelyin. (s. 111)

6.14.5. Valinnaisten aineiden arviointi

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan 6. vuosiluokan päätteeksi arvioidaan kaikki oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvat kyseisen lukuvuoden oppiaineet, ml. valinnaiset aineet ja annetaan lukuvuositodistus. Valinnaisten aineiden arviointia ei voi antaa vain liitteessä. Opetussuunnitelman perusteissa kappaleessa 6.11.2. Lukuvuositodistus todetaan: *“- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet, - opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa”*. Opetushallitus muistuttaa, että kuudennella vuosiluokalla ei suoriteta *“päättöarviointia”*. Lisäksi perusteiden mukaan käytetään käsitettä *“valinnaiset aineet”*, ei *“valinnaisaineet”*.

Samassa kappaleessa käsitellään taide- ja taitoaineiden valinnaisten opintojen arviointia. *“Oppiaine, jonka osana taito- ja taideainevalinnainen arvioidaan, määritellään lukuvuosisuunnitelmassa, jossa valinnaiset taito- ja taideaineet esitellään lukuvuosittain.”* Mikäli opetuksen järjestäjä on tarkoittanut, että koulussa on tarjolla myös taide- ja taitoaineiden syventäviä valinnaisia aineita, tulee kukin valinnainen oppimäärä kuvata osana opetussuunnitelmaa POPS2014 luvun 13 määräysten mukaisesti. Arviointi kuvataan vuosiluokkien 1–6 aikana luvun POPS2014 luvun 6.7 mukaisesti. Mikäli opetuksen järjestäjä on tarkoittanut, että Kouvolan seudun kristillisessä koulussa tarjotaan oppilaille valinnaisia taide- ja taitoaineiden tunteja osana kaikille yhteisen oppiaineen opetusta, kuvataan näiden tuntien opetus osana paikallista opetussuunnitelmaa POPS2014 luvun 13 määräysten mukaisesti joko luvussa 13 tai kunkin taide- ja taitoaineen oppiaineosuuden kohdalla. Kutakin taide- ja taitoainetta opiskellaan paikallisesti kullekin vuosiluokalle kohdennettujen tavoitteiden mukaisesti oppilaan valitseman tai opetuksen järjestäjän osoittaman tuntimäärän mukaisesti. Valinnaisten tuntien opetusta ei arvioida erillisenä eikä kuvata vuosittain erillisenä lukuvuosisuunnitelmassa.

Opetushallitus huomauttaa, että kappaleen 6.14.6 otsikko on virheellinen käsiteltävään sisältöön nähden. Lisäksi viittaukset liitteisiin tulee tarkistaa.

Luku 7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki on koulun opetussuunnitelmassa kuvattu hyvin. Opetushallitus kehottaa kuitenkin huomioimaan seuraavat seikat:

- 1) Toiminta-alueittain opiskeleva oppilas voi opiskella integroituneena kristillisen koulun yleisopetuksen ryhmään, jolloin paikallisessa opetussuunnitelmassa tulee kuvata toiminta-alueet, niiden tavoitteet, sisällöt ja käytettävät menetelmät.
- 2) Tarkempi oikoluku ja ulkoasun tarkistus koulun opetussuunnitelman teksteihin lisäksi asiakirjan luettavuutta. Esimerkiksi väliotsikoiden lihavointi puuttuu osittain kappaleista. Lisäksi s. 132 käytetään oudohkoa sanaa 'päättöstävät'.

Luku 8. Opiskeluhoolto

Koulun opiskeluhooltosuunnitelma on pääosin lain ja määräysten mukainen.

Yksittäisen oppilaan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän toiminta tulee muuttaa kaikilta osin lainmukaiseksi ja huomioida myös oppilaan asema. Asiantuntijaryhmässä ei voi olla vakijäseniä. Opetushallitus kehottaa myös huomioimaan, mitä asioita käsitellään monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja miten tarvittava moniammatillinen yhteistyö toteutetaan tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä.

Opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvataan koulukohtaisen opiskeluhooltoryhmän toiminta yleisellä tasolla, eikä tekstistä saa kuvaa siitä, miten ryhmä käytännössä toimii. Opetuksen järjestäjän tulee

huomioida, että opiskeluhuoltoryhmässä ei voi käsitellä yksittäistä oppilasta koskevaa asiaa, kuten nyt opiskeluhuoltosuunnitelman luvuissa 8.2 ja 9 kuvataan.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmassa tulee kuvata erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Koulun suunnitelmassa oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä kuvataan näistä ilmiöistä lähinnä kiusaaminen (opiskeluhuoltosuunnitelman liite 1).

Koululla on myös toinen suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (liite 5). Näiden kahden suunnitelman sisällöt eroavat osin toisistaan, jolloin on epäselvää, kumpaa suunnitelmaa koulu käyttää. Molemmissa suunnitelmissa on epäselvyyksiä monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnassa ja kokoamisessa. Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n tulee muuttaa suunnitelmansa lainmukaiseksi niin, että yksittäisen oppilaan asiaa käsitellään vain yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa. Opetuksenjärjestäjän tulee myös huomioida, että opiskeluhuoltokertomus tehdään vain tapauskohtaisesti koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän tapaamisista.

Kriisisuunnitelmassa kuvataan toimintatapoja yksittäisissä kriisitilanteissa, mutta suunnitelmassa ei tule näkyväksi kriisityön johtamisen ja toteuttamisen sekä viestinnän ja tiedottamisen käytänteet kokonaisuudessaan. Suunnitelmassa ei kuvata koulun kriisiryhmän työtappaa ja työnjakoa eikä kriisitilanteiden ehkäisyä, varautumista ja toimintavalmiuksien harjoittelua. Suunnitelmasta ei selviä, keiden kanssa se on valmisteltu yhteistyössä eikä yhteistyökäytänteitä hyvinvointialueen kanssa.

Luku 10. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Koulun opetussuunnitelman luvussa 10.6.1 Monikieliset oppilaat käytetään ilmaisua "oma kotikieli". Opetushallitus huomauttaa, että tätä ei ole aiheellista käyttää, sillä kotikieli viittaa monikielisten ihmisten maailmassa kieleen, jolla on käyttömahdollisuuksia vain kodin piirissä. Parempi termi on "oma äidinkieli".

Lisäksi koulun opetussuunnitelman seuraavassa kappaleessa todetaan näin: "Oppilas opiskelee pääsääntöisesti suomen kieli äidinkielenä ja kirjallisuus oppitunneilla." Opetushallitus huomauttaa, että tarkoitetun oppimäärän oikea nimi on *Suomen kieli ja kirjallisuus*. Tämän oppimäärän nimi tulee korjata johdonmukaisesti. Suomen kieli ja kirjallisuus ja suomi toisena kielenä ja kirjallisuus ovat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääriä.

Edelleen koulun opetussuunnitelman edellistä seuraavassa kappaleessa todetaan näin: "Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on pääosin sisällytetty suomen kieli äidinkielenä ja kirjallisuus -oppiaineeseen." Opetushallitus huomauttaa, että virke tulee korjata, sillä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on oma itsenäinen oppimääränsä, jolla on paljon yhteisiä sisältöjä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän kanssa.

Luku 13. Valinnaisuus perusopetuksessa

Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmassa on ristiriitaa lukujen 1 (tuntijako) ja 13 (valinnaisuus) kuvausten välillä. Oppilaan oikeusturvan kannalta nämä luvut tulee tarkastella uudelleen ja muodostaa tuntijako sekä oppilaan valinnaisuus asetuksen VNA 111/2023 ja POPS2014 määräysten mukaiseksi yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Koulun opetussuunnitelmassa luvun 13.5 alussa mainitaan seuraavaa: "Vuosiluokilla 1–2 valinnaiset ovat vapaaehtoisia eli niiden tuntimäärä tulee viikoittaisen työajan lisäksi." Lisäksi liitteessä 1 esitetyssä Kouvolan seudun kristillisen koulun tuntijaossa esitetään, että "Vapaaehtoinen valinnainen 1–2 luokilla (voidaan sisällyttää osaksi iltapäiväkerhotoimintaa)". Opetushallitus on jo luvun 1 kohdalla lausunut oppilaan valinnaisuuden järjestämisestä ja

huomauttaa, että taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit jatkavat kaikille yhteistä opetusta joko suoraan oppiaineisiin osoitetuin yhteisin tunnein tai oppilaalle valinnaisin tunnein. Tästä syystä koulun tuntijaossa ilmoitettu vuosiluokkien 1–2 vapaaehtoinen valinnainen taide- ja taitoaineen tunti tulee joko osoittaa osaksi oppilaan yhteistä opetusta tai jättää valittavaksi opetustunniksi kyseisen taide- ja taitoaineen tuntien yhteyteen, eikä sitä voida sisällyttää osaksi iltapäivätoimintaa. Taide- ja taitoaineen opetus perustuu valtakunnallisiin tavoitteisiin, jotka kohdennetaan vuosiluokittain

paikallisessa opetussuunnitelmassa, ja oppilaan oppimista ja osaamista kussakin taide- ja taitoaineessa arvioidaan valtakunnallisesti määriteltyjen kriteerien mukaisesti. Ilta- ja viikkipäivätoiminnassa tapahtuva toiminta ei ole kaikille yhteistä perusopetusta.

Lisäksi Opetushallitus pyytää huomioimaan Perusopetusasetuksen § 4 määräykset vuosiluokkien 1–2 oppilaiden päivittäisen työmäärän pituudesta.

Luku 13.5.1 Vieraiden kielten valinnaiset ja vapaaehtoiset oppimäärät

Koulun opetussuunnitelman luvussa 13.5.1 Vieraiden kielten valinnaiset ja vapaaehtoiset oppimäärät puhutaan virheellisesti etäopetuksesta ja todetaan, että opetus voi tapahtua koulunkäynninohjaajan tukemana. Teksti ei vastaa tältä osin POPS2014 määräystekstiä. Lisäksi koulun opetussuunnitelmasta puuttuu koulun omassa tuntijaossa mainittujen A2-ranskan ja A2-saksan paikalliset opetussuunnitelmat. Ne tulee olla kirjattuna koulun opetussuunnitelmassa, vaikka oppilas osallistuisi jonkin toisen koulun järjestämän opetukseen.

13.5.2 Taito- ja taideainevalinnaisten tunnit sekä 13.5.3. Muut valinnaiset tunnit

Lukujen osalta Opetushallitus pyytää kiinnittämään huomiota POPS2014 luvun 13 määräyksiin. Perusopetuksen valinnaisuus jakautuu kahteen eri resurssiin: taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ja valinnaiset aineet. Opetus, joka näistä eri resursseista järjestetään, eroaa toisistaan tavoitteiltaan, sisällöiltään, laajuudeltaan sekä arvioinniltaan. Näyttää siltä, että opetussuunnitelmassa valinnaisuuden eri resurssien eroa ja niiden erilaista järjestämisen tapaa ei ole ymmärretty, joten kuvaukset eivät tällaisenaan vastaa POPS2014 määräyksiä. Opetushallitus pyytää korjaamaan, mitä oppilaan valinnaisuudella koulussa tarkoitetaan ja miten opetusta järjestetään.

Koulun opetussuunnitelman luvussa 13.5.2 kuvataan otsikon mukaan taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien järjestämistä. Luvussa esitetyn mukaan kuitenkin näyttäisi kuvattavan eri taide- ja taitoaineiden ja niihin liittyvien syventävien valinnaisten aineiden järjestämistä. Sen sijaan taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien järjestämisen kuvaus puuttuu koulun opetussuunnitelmasta kokonaan.

Luvussa 13.5.3 kuvataan Muita valinnaisia aineita, jotka vaikuttavat olevan valinnaiset aineet - resurssista järjestettyä opetusta. Opetushallitus huomauttaa, että valinnaisten aineiden oppimäärät tulee kuvata paikallisessa opetussuunnitelmassa POPS2014 luvun 13 määräysten mukaan: nimi, laajuus, tavoitteet ja sisällöt. Lisäksi voidaan kuvata arviointiin liittyviä paikallisia tarkennuksia POPS2014 luvun 6.7 määräysten tueksi. Lukuvuosisuunnitelmassa voidaan tämän lisäksi esittää esimerkiksi tarkennuksia ja täsmennyksiä valinnaisten aineiden vuosittaisiin teemoihin tai sisältöalueisiin, mutta lukuvuosisuunnitelma ei ole paikka, jossa valinnaiset aineet kuvataan vuosittain vaihtuvina oppilaalle valinnaisina oppimäärinä. Valinnaisten aineiden kuvaukset siis puuttuvat koulun opetussuunnitelmasta.

Opetushallitus pyytää lisäksi huomioimaan, että opetuksen järjestäjä voi nimetä oppilaalle valinnaiset oppimäärät kurssi -etuliitteellä, mutta perusopetuksessa ei muutoin käytetä kurssi-käsitettä oppilaan oppimäärän opintojen järjestämisestä. Ajallisesti opinnot voivat olla koulun opetussuunnitelmassa mainittuja ”pienkursseja, lukukauden kestäviä tai koko lukuvuoden pituisia kurssikokonaisuuksia”, mutta tämä tulee määritellä opetussuunnitelmassa. Opintojen laajuus ei vaihtele lukuvuosittain eivätkä oppilaat päättäneet opintojen laajuuksista.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien opetuksen järjestämisen osalta Opetushallitus pyytää kiinnittämään huomiota valinnaisten tuntien kuvaukseen. Taide- ja taitoaineiden tavoitteet ja sisällöt on määritelty valtakunnallisesti perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Kunkin taide- ja taitoaineen tavoitteita voidaan kohdentaa vuosiluokittain ja valtakunnallisia sisältöalueita, liittyen kuhunkin tavoitteeseen, voidaan paikallisesti tarkentaa.

Valinnaisista tunneista osoitettua opetusaikaa, valinnaiset tunnit, ei näin ole tarkoituksenmukaista kuvata taide- ja taitoaineen tietoja ja taitoja ”syventävinä kursseina” tai että jollain vuosiluokalla keskityttäisi erityisesti johonkin tiettyyn oppiaineen osa-alueeseen tai erikseen mainittuun paikallisesti päätettyyn sisältöön.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit jatkavat valtakunnallisesti määriteltyjen taide- ja taitoaineiden opetusta oppilaan valinnan mukaisesti, tai opetuksen järjestäjä voi kohdentaa tunnit

suoraan kaikille yhteiseen opetukseen. Kunkin taide- ja taitoaineen tavoitteet kohdennetaan vuosiluokittain, lisäksi kuhunkin tavoitteeseen liittyviä sisältöalueita voidaan tarkentaa paikallisesti.

Luku 14. Vuosiluokat 1–2 sekä luku 15. vuosiluokat 3–6

Oppiaineet vuosiluokkakokonaisuuksilla 1–2 ja 3–6

Yleisenä huomiona todetaan, että Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmassa vuosiluokan 6. lukuvuosiarvioinnin osalta käytetään käsitettä ”päättöarviointi”, mikä on vuosiluokan 6. lukuvuosiarvioinnin kohdalla väärä ilmaisu. Vuosiluokalla 6. tehtävä arviointi koskee vain vuosiluokalle 6. paikallisesti kohdennettuja tavoitteita ja näihin tavoitteisiin annetun opetuksen oppimista ja osaamista.

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimääristä on koulun opetussuunnitelman vuosiluokkakokonaisuuksissa 1–2 ja 3–6 kuvattu vain suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain. Opetussuunnitelmassa kuvataan myös suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opintoja, joten myös sen oppimäärän tarkempi kuvaus tarvitaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän paikallisessa opetussuunnitelmassa tulee siis ilmaista, mitkä ovat tavoitteet ja sisällöt kullakin vuosiluokalla 1–6.

TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI

Koulun tuntijakotaulukon mukaan koulussa ei järjestetä ruotsin kielen ja äidinkielenomaisen ruotsin A1-oppimäärän opetusta vuosiluokilla 1–2. Näin ollen koulun opetussuunnitelmassa olevat A1-ruotsin kahden eri oppimäärän tekstit ovat tarpeettomia.

Koulun opetussuunnitelmassa todetaan, että alkuopetuksessa voidaan tutustua ruotsin kieleen. Lukijalle jää epäselväksi, millaisesta toiminnasta ruotsin kieleen tutustumisessa on kyse, kun tekstin alapuolelta löytyvät ruotsin kielen ja äidinkielenomaisen ruotsin A1-oppimäärän opetussuunnitelman perusteet, jotka ovat tavoitteiltaan ja sisällöiltään hyvin laajat. Näin ollen kuvaus ruotsin kieleen tutustumisesta vuosiluokilla 1–2 ei vastaa POPS2014:n kirjauksia.

Koulun opetussuunnitelmassa on tarpeettomasti otsikot Suomen kieli, A1-oppimäärä vuosiluokilla 1–2 (finska, A1-lärokurs i årskurserna 1–2) ja Suomen kieli, äidinkielenomainen suomi, A1-oppimäärä vuosiluokilla 1–2 (finska, modersmålsinriktad finska, A1-lärokurs i årskurserna 1–2) sekä niiden alapuolella olevat tekstit. Koulun tuntijakotaulukossa ei ole kyseisiä oppimääriä.

Koulun tuntijakotaulukon mukaan koulussa ei järjestetä ruotsin kielen A-oppimäärän opetusta vuosiluokilla 3–6. Näin ollen opetussuunnitelmassa olevat A-ruotsin oppimäärän tekstit ovat tarpeettomia. Koulun opetussuunnitelmassa on tarpeettomasti otsikot Suomen kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 3–6 (finska, A-lärokurs i årskurserna 3–6) ja niiden alapuolella oleva teksti. Koulun tuntijakotaulukossa ei ole kyseistä oppimäärää.

B1-ruotsi (vuosiluokat 3–6)

Koulun opetussuunnitelman väliotsikon ”Ruotsin kielen B1-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 3–6” alla oleva taulukko on virheellinen, koska se ei ole B1-ruotsin opetussuunnitelman perusteiden (2024) mukainen. Samoin teksti väliotsikon ”Ruotsin kielen B1-oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 3–6” alla on virheellinen. Muutosmääräyksen OPH-754-2024 mukaisia toimia ei ole tehty. Tämä tulee korjata.

Koulun opetussuunnitelman teksti väliotsikon ”Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi ruotsin kielessä” alla ei vastaa POPS2014 lukua 6 kaikilta osin. Oppilaan aktiivisuus tai oppilaan tekemän itse- ja vertaisarviointi eivät vaikuta oppilaan summatiiviseen arviointiin.

Koulun opetussuunnitelmasta puuttuu osasta B1-ruotsin opetussuunnitelman perusteiden (2024) mukaisen opetuksen tavoitteista niihin liittyvät sisältöalueet. Koulun tarkentamat sisältöalueet eivät kaikilta osin vastaa sisällöltään POPS2014:n määräysten mukaisen opetuksen tavoitteisiin liittyviä sisältöalueita tai tarkennukset on sijoitettu väärään opetuksen tavoitteeseen. Ääntämisen harjoittelu

puuttuu tavoitteen 9 sisältöalueesta. Sisältöalueisiin liittyvät lyhenteet S1-S3 ovat taulukossa osin väärä. Tavoitteen 8 taitotason A1.1 osaamisen tason kuvauksesta puuttuu osa tekstistä.

VIERAAT KIELET

Englannin kieli, A1-oppimäärä (vuosiluokat 1–2)

Koulun opetussuunnitelmassa olevan taulukon nimestä puuttuu sana englanti ja VOPS2019:n kuhunkin opetuksen tavoitteeseen liittyvät sisältöalueet. Sisältöalueisiin liittyvät lyhenteet S1-S3 ovat taulukossa osin väärä. Koulun tarkentamat sisältöalueet eivät kaikilta osin vastaa sisällöltään VOPS2019:n opetuksen tavoitteisiin liittyviä sisältöalueita. (Muutosmääräys OPH-1082-2019).

A1-englanti ja vieraan kielen A-oppimäärä (vuosiluokat 3–6)

Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmassa on väliotsikon Oppilaan oppimisen arviointi englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 3–6 alla väärä teksti. Se ei ole voimassa olevien 6. luokan lukuvuosiarvioinnin kriteerien (2023) mukainen. (Muutosmääräys OPH-172-2023).

Opetushallitus huomauttaa, että linjaus kielten opetuksen osalta on, että kaikki POPS2014:ssä opetukselle asetetut tavoitteet olisi hyvä olla mukana opettajan opetuksessa kaikilla vuosiluokilla. Näin ollen koulun opetussuunnitelmasta puuttuu vuosiluokilta 3–6 osa opetuksen tavoitteista. Perusteluna tälle on se, että kielten opetus ja oppilaiden oppiminen ei ole mahdollista ilman, että jollain vuosiluokalla opettaja ei opeta oppilaita esimerkiksi vuorovaikutustaitojen tavoitteiden 7 ja 8 opetuksen ja oppimisen tavoitteiden mukaisesti eikä siten myöskään arvioi oppilaiden osaamista osana kunkin vuosiluokan päätteeksi tehtävää summatiivista arviointia.

Koulun opetussuunnitelmasta puuttuu POPS2014 mukaiset kuhunkin opetuksen tavoitteeseen T1-T11 liittyvät sisältöalueet.

A2-ranskan ja A2-saksan opetussuunnitelmat puuttuvat koulun opetussuunnitelmasta.

MATEMATIIKKA (vuosiluokat 3–6)

Koulun opetussuunnitelmassa on eri vuosiluokille (3–6) lisätty paikallisia oppimisen tavoitteita, jotka on johdettu kuudennen vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin arviointikriteereiden osaamisen tason kuvauksista. Opetushallitus huomauttaa, että em. kriteereiden eri arvosanojen osaamisentason kuvaukset eivät ole oppimisen tavoitteita. Tämä tulee korjata.

YMPÄRISTÖOPPI

Koulun opetussuunnitelmassa korostuvat toiminnallisuus, kokeellisuus ja tutkimisen taidot ansiokkaasti. Oppimisympäristöjen valinnassa painottuu retkeily ja ulkona oppiminen.

Koulun opetussuunnitelmassa on avattu keskeiset sisältöalueet omin sanoituksin vuosiluokille 1–2. Opetushallitus pyytää tarkistamaan, että kaikki POPS2014 mainitut keskeiset sisältöalueet tulevat käsitellyiksi vuosiluokilla 1–2. Esimerkiksi S4: *“...havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin... ..sekä kasveja kasvattamalla”* ja S5: *“Perehdytään elämän perusedellytyksiin... ..tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään...”* puuttuvat Opetushallituksen tulkinnan mukaan opetussuunnitelmasta. Toisaalta 2. vuosiluokalle on kirjattuna tavoitteen 7 yhteyteen *“tutustutaan eliökunnan luokittelun periaatteisiin”*, T12 *“Tutustutaan omaan aurinkokuntaan”*, jotka ovat lähinnä myöhempien vuosiluokkien sisältöalueisiin sopivia aiheita.

Opetushallitus pyytää huomioimaan oikean kirjoitusmuodon: jokamiehen oikeudet = jokaisenoikeudet.

Koulun opetussuunnitelmasta puuttuu vuosiluokkien 3–6 ympäristöopista ensimmäisestä taulukosta tavoitteet 13–19. Lisäksi 4. vuosiluokan tavoitteeseen T18 liittyvänä sisältöalueena on mainittu opetussuunnitelmassa valon ja ilman ominaisuudet. Valo fysikaalisena ilmiönä soveltuu paremmin tavoitteeseen T17.

USKONTO

Uskonnon opetuksesta todetaan koulun opetussuunnitelmassa seuraavaa: ”Kouvolan seudun kristillisessä koulussa tarjotaan kaikille uskonnon oppimääränä yleiskristillisyyteen painottuvaa evankelisluterilaisen uskonnon tuntia. Pyyntöstä järjestetään oppilasmäärä ollessa riittävä myös lähi- tai etäopetuksena muiden kristillisten kirkkokuntien uskonnon opetusta.” sekä ”Tarvittaessa järjestetään myös muiden kristillisten uskontokuntien opetusta.”

Opetushallitus huomauttaa, että kaikkien uskonnon oppimäärien, myös muiden kuin kristinuskon eri suuntausten oppimäärien opetusta on järjestettävä perusopetuslain mukaisesti. Oppimääriä koskevat kirjaukset tulisi lisäksi muotoilla siten, ettei synny käsitystä, että kristilliset kirkkokunnat tai uskontokunnat antavat koulun uskonnon opetusta.

POPS2014 mukaisesti etäopetus ei ole mahdollista. Tästä on lausuttu jo edellä.

Koulun opetussuunnitelmassa vuosiluokkien 3–6 kuvauksessa todetaan: ”Osa uskonnon ylimääräisistä viikkotunneista käytetään yhteisölliseen oppimiseen yhteisölliseen ja yhteisöllisyyden rakentamiseen siten, että koulun kaikki oppilaat toimivat yhdessä jonkin uskonnon sisältöihin liittyvän teeman parissa.” Kirjaus sisältää ennako-oletuksen, että kaikki koulun oppilaat opiskelevat uskontoa eikä siten ole perusopetuslain mukainen.

Koulun opetussuunnitelman vuosiluokkien 3–6 kuvauksessa vuosiluokittain kohdennettujen uskonnon opetuksen tavoitteiden yhteyteen on laadittu kuudennen vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin arviointikriteerien pohjalta oppimisen tavoitteet paikallisin lisäyksin. Paikallisissa lisäyksissä on puolestaan hyödynnetty em. arviointikriteerien osaamisen kuvauksia eri arvosanoille (vrt. esim. paikallinen tavoitteeseen T2 liittyvä kirjaus vuosiluokalle 4: ”Oppilas osaa kertoa opiskeltavasta uskonnosta jonkin keskeisen opin ja kertomuksen - Oppilas osaa ohjatusti kertoa kertomuksen merkityksestä tai eri tavoista tulkita sitä” ja arviointikriteerien osaamisen kuvaus arvosanalle 7: ”Oppilas osaa kertoa opiskeltavasta uskonnosta jonkin sen keskeisen opin ja kertomuksen. Oppilas osaa kertoa ohjatusti jotain kertomuksen merkityksistä tai tavoista tulkita sitä.”)

Opetushallitus huomauttaa, että kuudennen vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin arviointikriteerien sisältämät osaamisen kuvaukset eri arvosanoille eivät ole oppimisen tavoitteita. Tämä tulee korjata opetussuunnitelmaan.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Koulun opetussuunnitelmaan elämänskatsomustiedon osalle vuosiluokille 1–2 on tehty seuraava paikallinen lisäys:

“14.3.7.1 Elämänskatsomustieto – Kouvolan seudun kristillisen koulun paikalliset lisäykset

Kouvolan seudun kristillisessä koulussa on kristillisen uskonnon opetuksen painotus, joka ilmenee myös katsomusaineissa. Painotuksesta johtuen kaikille tarjotaan yhteisenä katsomus -oppiaineena uskonnon opetusta. Elämänskatsomustiedon opetusta ei painotuksesta johtuen järjestetä. Tarpeen vaatiessa elämänskatsomustiedon opiskeluun pyritään järjestämään mahdollisuus kaupungin läheisyydessä sijaitsevassa koulussa elämänskatsomustiedon ryhmässä. Tällöin oppilas opiskelee kyseisen koulun opetussuunnitelman mukaisesti elämänskatsomustietoa.”

Lisäksi Elämänskatsomustiedon vuosiluokille 3–6 on tehty seuraava paikallinen lisäys:

“15.5.7.1 Elämänskatsomustieto – paikalliset lisäykset

Kouvolan seudun kristillisessä koulussa on kristillisen uskonnon opetuksen painotus, joka ilmenee myös katsomusaineissa. Painotuksesta johtuen kaikille tarjotaan yhteisenä katsomus -oppiaineena uskonnon opetusta. Elämänskatsomustiedon opetusta ei painotuksesta johtuen järjestetä. Tarpeen vaatiessa elämänskatsomustiedon opiskeluun pyritään järjestetämään mahdollisuus kaupungin läheisyydessä sijaitsevassa koulussa elämänskatsomustiedon ryhmässä. Tällöin oppilas opiskelee kyseisen koulun opetussuunnitelman mukaisesti elämänskatsomustietoa.”

Paikalliset lisäykset tässä muodossa ("Elämäkatsomustiedon opetusta ei painotuksesta johtuen järjestetä.") on ristiriidassa perusopetuslain kanssa. Elämäkatsomustiedon opetusta tulee järjestää perusopetuslain ja POPS2014 mukaisesti.

Koulun opetussuunnitelmassa (s. 524) 6. vuosiluokan lukuvuosi-arvioinnin osalta on ilmaistu seuraavaa: "6. vuosiluokan päättöarvioinnin kriteerit liitetään tarvittaessa".

Opetushallitus huomauttaa, että vuosiluokalla 6. ei tehdä päättöarviointia vaan lukuvuosiarviointi. 6. vuosiluokan lukuvuosi-arvioinnin kriteerit tulee liittää opetussuunnitelmaan.

Elämäkatsomustiedon tavoitteet ja keskeiset sisällöt tulee lisäksi kohdentaa vuosiluokittain.

KÄSITYÖ

Koulun opetussuunnitelman käsityöoppiaineen osuudessa mainitaan seuraavaa: "Kouvolan seudun kristillisessä koulussa käsitöissä lomittuvat sujuvasti pehmeiden ja kovien materiaalien työstäminen."

Opetushallitus pyytää kiinnittämään huomiota, ettei POPS2014:ssä määritellä tarkemmin käsityössä käytettävien eri materiaalien ominaisuuksia, sillä vain muutaman materiaalien ominaisuuksien määrittelyjen avulla ei voida kattavasti kuvata, millaisia erilaisia materiaaleja käsityössä teknisen työn ja tekstiilityön työtavoilla voidaan käsitellä ja muotoilla. POPS2014:n luvussa "Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet" vuosiluokkakokonaisuuksien 1–2, 3–6 ja 7–9 osalta määritellään, että käsityön opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja. Opetushallitus suosittaa, että kun paikallisen opetussuunnitelmatekstin laadinnan yhteydessä pohditaan käytettävää terminologiaa, voisi tarkastella POPS2014 kirjauksia, ettei niiden ja paikallisessa opetussuunnitelmassa käytettyjen käsitteiden välille muodostuisi ristiriitaa.

OPPILAANOHJAUS

Koulun opetussuunnitelmassa oppilaanohjauksen tavoitteet ja sisällöt on kuvattu hyvin. Oppilaanohjauksen yhteys laaja-alaiseen osaamiseen kuitenkin puuttuu paikallisesta oppiaineen kuvauksesta.

Lisäksi koulun ohjaussuunnitelma puuttuu liitteistä. Koulun ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, vastuunjako ja monialaiset verkostot, joita tarvitaan ohjeuksen tavoitteiden toteutumiseksi.

Liitteet

Perusopetusta täydentävän oman äidinkielen opetuksen suunnitelmasta tulee poistaa vanhentuneet hyvän osaamisen kriteerit ja korvata ne 6. vuosiluokan arviointikriteereillä.

Yhteenveto

Lausuntonaan Opetushallitus toteaa, että Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n laatima Kouvolan seudun kristillisen koulun esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelma vuosiluokille 1–6 ei nyky muodossaan anna edellytyksiä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisen opetuksen järjestämiselle.

Opetuksen järjestäjänä Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry vastaa siitä, että opetussuunnitelma noudattaa esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden linjauksia.

Opetushallitus huomauttaa, että paikallinen opetussuunnitelma on opetuksen järjestäjää ja opettajia velvoittava asiakirja, joten sen tulee olla selkeä ja sisältää Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja POPS2014:n paikallisesti päätettäväksi määrättyt asiat. Paikallinen opetussuunnitelma on myös lasten yhdenvertaisuuteen ja oikeusturvaan liittyvä asiakirja.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) luvussa 1.4 Paikallisen opetussuunnitelman laadinta ja keskeiset opetusta ohjaavat ratkaisut määrätään, että opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa opetuksen järjestämiseen liittyvät ratkaisut. Näitä ratkaisuja ovat mm. se, miten opetustunnit jaetaan vuosiluokittain yhteisten oppiaineiden, taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien sekä oppilaille valinnaisten aineiden kesken valtioneuvoston

asetuksen edellyttämällä tavalla (paikallinen tuntijako). Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n laatimasta Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmasta puuttuu VNA 111/2023 mukainen tuntijako. Nyt Liitteessä 1 esitetty tuntijako on virheellinen.

Lisäksi seuraavat Perusopetuksen opetussuunnitelmaan vuoden 2014 jälkeen annetut muutosmääräykset puuttuvat kokonaan tai on puutteellisesti huomioitu: Muutosmääräys OPH-532-2023 ja muutosmääräys OPH-754-2024.

Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmassa esiintyvien puutteiden, virheellisyyksien ja osin normien vastaisten kirjausten takia yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen opetuksen järjestäminen voi vaarantua. Sen vuoksi Opetushallitus katsoo, että Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelma ei nykyisessä muodossaan anna edellytyksiä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisen opetuksen järjestämiselle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti lähettänyt Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:lle tiedoksi Opetushallituksen lausunnon ja antanut hakijalle mahdollisuuden antaa tarpeelliseksi katsomansa selvityksen.

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry on toimittanut opetus- ja kulttuuriministeriöön vastineena selvityksen opetussuunnitelmaan tehdyistä korjauksista sekä korjatun opetussuunnitelman.

Opetushallitus on antanut 25.3.2025 seuraavan uuden lausunnon hakijan korjatusta opetussuunnitelmasta:

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Opetushallitusta antamaan lausuntonsa Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n korjatusta esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmasta. Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry on hakenut määräaikaista kolmen vuoden (2025–2028) perusopetuslupaa perusopetuslain (628/1998) 7 §:n mukaiseen, erityiseen maailmankatsomukselliseen järjestelmään perustuvaan esiopetukseen sekä perusopetukseen vuosiluokille 1–6. Opetuslupaa haetaan ensisijaisesti ilman oppilasmäärärajoitetta. Toissijaisesti opetuslupaa haetaan 100 oppilaalle 1.8.2025 alkaen.

Opetushallitus on antanut edellisen kerran lausunnon Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmasta 17.1.2025. Lausunnon mukaan opetussuunnitelma ei antanut edellytyksiä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisen opetuksen järjestämiseen. Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry on antanut 19.2.2025 opetus- ja kulttuuriministeriölle selvityksen Opetushallituksen lausunnosta.

Opetushallitus on perehtynyt annettuun selvitykseen sekä Kouvolan seudun kristillisen koulun korjattuihin esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin. Opetushallitus toteaa, että 17.1.2025 lausunnossa edellytetyt korjaukset ja täsmennykset on nyt pääosin sisällytetty Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin ja että Kouvolan seudun kristillisen koulun korjatut esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat antavat edellytykset opetuksen järjestämiseen Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Opetushallitus esittää kuitenkin havaintojaan esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmista ja pyytää Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:tä ottamaan ne huomioon.

Lisäksi Opetushallitus muistuttaa, että muutokset, jotka johtuvat 1.8.2025 voimaan tulevien perusopetuslain (1090/2024) sekä Esi- ja Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määräyksistä (OPH-533-2025 ja OPH-531-2025), tulee ottaa huomioon ja saattaa ajan tasalle Kouvolan seudun kristillisen koulun opetussuunnitelmassa. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa muutokset koskevat lukuja 1–7 ja Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa muutokset koskevat lukuja 1–8.

Huomioita esiopetuksen opetussuunnitelmasta

Luku 2. Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Opetushallitus pyytää kiinnittämään edelleen huomiota Lähimmäisenrakkaus, ihmisarvon ja elämän kunnioittaminen-otsikon alla olevaan tekstiin: ”Tämä kaikki kasvattaa lapsia kunnioittamaan ja ottamaan huomioon kaikkien ihmisten yksilöllisyys ja erilaisuus.”

Sana 'erilaisuus' on katsottu käsitteenä olevan negatiivisia ajatuksia herättävä ja se on muutettu vasta päivitetystä Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden tekstissä moninaisuudeksi, joka vastaa tämän päivän arvomaailmaa ja toisten kunnioitusta.

Lisäksi Rehellisyys ja oikeudenmukaisuus -otsikon alla oleva teksti on edelleen ongelmallinen suhteessa Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin. ”Lapsia ohjataan puhumaan totta ja toimimaan vastuullisesti noudattaen lakeja, sääntöjä ja ohjeita. Rehellisyys ja sen pohjalta nouseva vastuun kantaminen omista puheista ja teoista kuuluvat kristillisen koulun maailmankatsomuksen arvoperustaan.”

Opetushallitus pohtii, onko lasten todella osattava noudattaa lakeja. Myöskään tekojen myöntäminen ei voi olla päämäärä, vaan ennemminkin toimiminen siten, että jokaisella on hyvä olla yhteisössä. Miten näitä taitoja voitaisiin opetella ja harjoitella siten, että voidaan ratkaista ristiriitoja? Lasten on tärkeää oppia niitä tilanteita, joissa toimii väärin. Teon myöntäminen ei esiopetusikäisillä ole päämäärä, vaan näiden taitojen harjoittelu ja pohtiminen, miksi joku pahoitti mielensä.

Lisäksi Opetushallitus huomioi, että kuvailevassa tekstissä asetetaan lapsille tavoitteita, joita esiopetuksessa ei tule heille asettaa. Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan paikallisessa opetussuunnitelmassa tavoitteita asetetaan henkilöstölle ja opettajalle.

Luku 4. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

4.6.3.2 Kielelliset taidot vahvistavat lapsen osallisuutta yhteisössä. Opetushallitus pyytää huomioimaan muotoiluehdotuksen: Lapsen kielellisiä taitoja vahvistamalla voidaan tukea lapsen osallisuutta yhteisössä

4.6.3.3 Tätä perusteiden ajatusta ei ole selvennetty: Tavoitteena on auttaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan sekä omia että toisten lasten ja perheiden erilaisia katsomuksellisia perinteitä sekä niihin liittyviä tapoja ja käsityksiä.

Luku 6. Opiskeluhoito

Tuntijako- LIITE 2: Kielen rikas maailman uusi muotoilu on Kielten rikas maailma.

Huomioita perusopetuksen opetussuunnitelmasta

Luku 1. Paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

Tuntijako

Koulukohtaisista osista ei vuosiluokkien 3–6 oppiaineen liikunta osalta löydy mainintaa valtakunnallisista Move! -mittauksista. Opetushallitus ehdottaa seuraavaa: Edellyttäen, että Kouvolan seudun kristillinen koulu osallistuisi (liikunnan POPS2014-perusteiden mukaisesti) valtakunnallisiin Move! -mittauksiin, olisi oppiaineen kannalta katsoen tarkoituksenmukaista sijoittaa liikunnan vuosiluokkakokonaisuuden 3–6 lisätunti 5. vuosiluokalle (nyt ns. lisätunti vuosiluokalla 3 eli 3 vvt).

Luku 8. Opiskeluhoolto

Kouvolan seudun kristillisen koulun tulee edelleen täsmentää opetuksen järjestäjän opiskeluhoolto suunnitelmassa monialaisen asiantuntijaryhmän toimintaa. Koulun tulee ottaa huomioon, mitä asioita käsitellään lain mukaisesti monialaisessa asiantuntijaryhmässä ja miten tarvittaessa järjestetään monialainen yhteistyö pedagogisissa asioissa.

Luku 13. Valinnaisuus perusopetuksessa

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n opetussuunnitelman mukaan Kouvolan kristillisessä koulussa opiskellaan valinnaisia aineita vuosiluokilla 3., 5. ja 6. Valinnaisina aineina tarjotaan yhden valinnaisen aineen osa-alueista muodostuva oppiaine ja kokonaisuus: Tunne-, kaveri- ja hyvinvointitaidot.

Valinnaisia aineita opiskellaan kunakin ilmoitettuna vuosiluokkana 1 vvt. Sama käy ilmi korjatusta koulun tuntijaosta. Kaikki opetussuunnitelmassa kuvatut valinnaiset aineet ovat soveltavia valinnaisia aineita ja muodostettu laaja-alaisten tavoitteiden mukaisesti. Luvuissa 6.14.5 ja 13.5.2 on kuvattu valinnaisten aineiden arvioinnista seuraavaa: Valinnaisena aineena tunne-, kaveri- ja hyvinvointitaidot arvioidaan hyväksyty/hylätty -asteikolla. Opettaja voi myös antaa sanallista palautetta.

Opetushallitus toteaa, että luvussa 1.3.5.2 ei kuvata vuosiluokilla 3–6 oppilaille tarjottavien valinnaisten aineiden oppimääriä ja laajuutta perusteiden edellyttämällä tavalla. Valinnaisen aineen osalta paikallisessa opetussuunnitelmassa tulisi muun muassa kuvata, mikä on kunkin valinnaisen aineen nimi ja laajuus sekä vuosiluokat, joilla kutakin valinnaista ainetta tarjotaan.

Paikallista opetussuunnitelmaa olisi tarpeen myös täsmentää, mitkä ovat kunkin valinnaisen aineen opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä mistä kunkin valinnaisen aineen oppimäärä muodostuu. Luvussa 13.5.2 Valinnaiset aineet todetaan, että tunne-, kaveri- ja hyvinvointitaidot - oppiainetta ”tarjotaan kaikille, mutta sen osa-alueet muodostuvat valinnaisista osista. Oppiaine sisältää jokaisella vuosiluokalla, joilla sitä opiskellaan, sekä yhteisen johdanto-osan että valinnaisia osia, jotka oppilaat saavat valita oman mielenkiintonsa mukaan ja joiden avulla he voivat syventää tietämystään ja osaamistaan.” Opetushallitus kiinnittää huomiota siihen, että valinnaisten aineiden kuvauksista tulisi mahdollisimman selkeästi välittyä, mitä valinnaisia aineita tarjotaan kullakin vuosiluokalla oppilaille valittaviksi.

Opetushallitus pyytää vielä täsmentämään POPS2014 kirjausten mukaisesti valinnaisten aineiden kuvauksia:

- mikä on kunkin valinnaisen aineen nimi ja laajuus sekä vuosiluokat, joilla kutakin valinnaista ainetta tarjotaan
- mitkä ovat kunkin valinnaisen aineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain
- selkiyttämään lukua 1.3.5.2 kokonaisuutena siltä osin, miten valinnaisia aineita tarjotaan oppilaan valinnan mukaisesti.

A2-kieli ranska ja A2-kieli saksa on lisätty koulun korjattuun opetussuunnitelmaan. Paikalliseksi ratkaisuksi on valittu esittää ne samassa taulukossa. Opetushallitus esittää, että nämä olisi luettavuuden ja kielten erilaisuuden vuoksi hyvä erottaa omiksi kokonaisuuksiksi. Opetuksen järjestäjän tulee POPS2014 määräysten mukaan huolehtia kielikohtaisen sovelluksen laatimisesta vieraan kielen oppimääräkuvauksen pohjalta.

Luku 14. Vuosiluokat 1–2 sekä luku 15. vuosiluokat 3–6

TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI

Lukuun 14.3.2 Toinen kotimainen kieli on hyvä lisätä seuraava lause tarkennettuna: *Kouvolan seudun kristillisessä koulussa toisen kotimaisen kielen ruotsin opetus alkaa paikallisella päätöksellä vuosiluokalla 6.*

VIERAAT KIELET

Englannin kieli, A1-oppimäärä (vuosiluokat 1–2)

Sisältöalueet tulee kirjata merkinnöillä S1, S2 ja S3. Nyt ne ovat juoksevana numerona tavoitteen numeroinnin mukaan S1-S10. Tämä olisi hyvä korjata.

A1-englanti ja vieraan kielen A-oppimäärä (vuosiluokat 3–6)

Koulun opetussuunnitelmassa englanti, A-kieli, on 6.vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin arviointikriteerit liitetty nyt ennen vuosiluokittain kohdennettuja tavoitteita. Luettavuuden takia 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin arviointikriteerit olisi hyvä siirtää luvun loppuun.

A2-kieli ranska ja A2-kieli saksa osalta on lausuttu luvun 13 yhteydessä.

A2-kieli, 6.vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin arviointikriteerit taulukko sivulta 446 alkaen on sivuttunut oudosti, ja esimerkiksi sivulla 454 taulukko ei ole enää luettava. Opetushallitus ehdottaa, että taulukon voisi siirtää vuosiluokittain kohdennettujen ja erotettavaksi pyydettyjen A2-kielten ranska ja saksa -taulukoiden jälkeen. Sisältöalueet ja paikalliset tarkennukset kielten paikallisessa opetussuunnitelmassa on kirjattu tarkasti ja hyvin.

USKONTO (vuosiluokat 1–6)

Paikallisessa opetussuunnitelmassa todetaan edelleen vuosiluokkien 1–2 kuvauksessa, että ”Kouvolan seudun kristillisessä koulussa tarjotaan kaikille uskonnon oppimääränä yleiskristillisyyteen painottuvaa evankelisluterilaisen uskonnon tuntia.” Kirjaus on perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden vastainen. Opetushallitus huomauttaa, että katsomusaineiden opetus tulee järjestää perusopetuslain ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppiaineet ovat uskonto ja elämäntutkimus, joista uskonto jakautuu useisiin eri oppimääriin. Myös useisiin kristinuskon eri suuntauksiin pohjautuviin oppimääriin on laadittu oppimääräkohtaiset kuvaukset opetussuunnitelman perusteisiin.

Lisäksi Opetushallitus huomauttaa, että kirjaus, jonka mukaan oppilasmäärän ollessa riittävä, järjestetään ”muiden uskontokuntien uskonnon opetusta”, on edelleen monitulkintainen. Koulussa opetetaan uskonnon eri oppimääriä.

Kaikille vuosiluokille on osittain uudelleen laadittu paikalliset vuosiluokittain tarkennetut oppimisen tavoitteet. Opetushallitus huomauttaa, että oppimisen tavoitteena ei voi olla ”Oppilas osaa kertoa joitain keskeisiä asioita omasta kirkkokunnastaan”, koska perusopetuksessa tai siihen sisältyvässä evankelisluterilaisen uskonnon opetuksessa oppilaalta ei voi edellyttää kirkkokunnan tai muun uskonnollisen yhdiskunnan jäsenyyttä.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO (vuosiluokat 1–2)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa todetaan, että opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa, ”mitkä ovat kunkin oppiaineen tavoitteet ja keskeiset sisällöt vuosiluokalla 1 ja vuosiluokalla 2”. Kouvolan seudun kristillisen koulun korjatussa perusopetuksen opetussuunnitelmassa elämäntutkimustiedon tavoitteet ja keskeiset sisällöt on merkitty keskenään

identtisiksi vuosiluokille 1 ja 2. Elämäkatsomustiedon vuosiluokkien 1 ja 2 tavoitteet ja keskeiset sisällöt olisi tarkoituksenmukaista kuvata toisistaan eroteltuina.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaisesti lähettänyt Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:lle tiedoksi Opetushallituksen lausunnon ja antanut hakijalle mahdollisuuden antaa tarpeelliseksi katsomansa selvityksen.

Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry on toimittanut opetus- ja kulttuuriministeriöön vastineena selvityksen opetussuunnitelmiin tehdyistä korjauksista sekä korjatut opetussuunnitelmat liitteineen.

3.1.3 Hakemuksen arviointi ja päätösesitys

Hakija on rekisteröity yhdistys, Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry, jonka toimintaan voi kuulua opetuksen järjestäminen. Kristilliseltä pohjalta järjestettävän opetuksen voidaan katsoa perustuvan erityiseen maailmankatsomukselliseen järjestelmään, jolloin perusopetuslain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu sopimus koulun sijaintikunnan kanssa ei ole välttämätön. Hakija hakee määräaikaista, kolmen vuoden ajan voimassa olevaa lupaa järjestää kristilliseen maailmankatsomukseen perustuvaa suomen kielistä esiopetusta ja perusopetusta vuosiluokilla 1—6 Kouvolassa 1.8.2025 lukien. Lupaa haetaan ensisijaisesti ilman oppilasmäärärajoitetta ja toissijaisesti 100 oppilaalle.

Perusopetuslain 7 §:n mukaan luvan myöntämisen edellytyksenä on, että luvan myöntäminen perustuu erityiseen koulutus- tai sivistystarpeeseen. Koulutuksen tarpeellisuutta arvioidaan esimerkiksi suhteessa asianomaisen paikkakunnan tai alueen koulutuskysyntään ja tarjontaan (HE 86/1997 vp ja KHO 29.12.2006 T 3673 ja KHO 9.5.2007 T 1226). Perusopetuslakia koskevassa hallituksen esityksen perusteluissa (HE 86/1997 vp) on todettu, että tarkoituksena on säilyttää kunnan koululaitos perusopetuksen runkona ja että tarkoituksena ei ole tavoitella valtion tai yksityisten perusopetusta antavien koulujen lukumäärän lisäämistä.

Tilastokeskuksen Väestöennuste 2024 tilaston mukaan oppivelvollisuusikäisten lasten määrä Kouvolassa laskee vuoden 2025 8 028 oppivelvollisesta siten, että vuonna 2035 oppivelvollisuusikäisiä ennustetaan olevan enää 5 694. Laskua on siten noin 29 prosenttia. Koko Kymenlaakson alueella oppivelvollisuusikäisten määrän ennustetaan laskevan 29,3 prosenttia.

Kouvolan sivistysjohtajan antaman tiedon mukaan oppilasmäärien väheneminen näkyy suoraan Kouvolan kaupungin taloudessa, kun peruspalvelujen valtionosuusrahoitus pienenee alle 15-vuotiaiden lasten määrän laskiessa jyrkästi. Samaan aikaan kaupungilla on koulujen täyttöaste alhainen, minkä vuoksi kaupungin kouluja joudutaan lakkauttamaan. Syntyvyyden voimakkaan vähenemisen vuoksi kaupungissa on tehty suunnitelmia kouluverkon sopeuttamiseksi vähentyneeseen lapsimäärään. Perusopetuksen palveluverkon suunnitelmissa on kouluverkon kehittäminen siten, että nykyisin toimivista 15 alakoulusta eli vuosiluokkien 1.–6. opetusta tarjoavista peruskoulusta toiminta lakkautettaisiin viidessä koulussa vuoteen 2030 mennessä. Kaupungin johtoryhmässä on arvioitu, että vuonna 2040 Kouvolassa riittäisi 8-10 peruskoulua.

Ottaen huomioon oppivelvollisuusikäisten määrän jyrkkä väheneminen ja siihen liittyen kaupungin suunnitelma lakkauttaa viisi nyt toiminnassa olevaa peruskoulua, ei alueella ei voida katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämää erityistä koulutustarvetta. Lasten määrän väheneminen edellyttää sopeutumista niin kunnalta kuin yksityisiltä opetuksen järjestäjiltäkin. Uuden yksityisen koulun perustamista tällaisessa tilanteessa ei voitaisi pitää perusopetuslain 7 §:n mukaisena, mutta päätöstä ei myöskään voitaisi pitää tarkoituksenmukaisena.

Opetushallitus on lausunnossaan 17.1.2025 kiinnittänyt huomiota hakijan opetussuunnitelmassa oleviin lukuisiin puutteisiin. Puutteista ja virheellisyyksistä johtuen opetussuunnitelma ei Opetushallituksen mukaan antanut edellytyksiä järjestää normien mukaista opetusta. Hakija on hakuprosessin aikana korjannut opetussuunnitelmiaan. Opetushallitus toteaa 25.3.2025 antamassaan uudessa lausunnossa, että 17.1.2025 lausunnossa edellytetyt korjaukset ja täsmennykset on nyt pääosin sisällytetty Kouvolan seudun kristillinen kasvatus ry:n esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmiin ja että Kouvolan seudun kristillisen koulun korjatut esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat antavat edellytykset opetuksen järjestämiseen Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Vaikka hakijan esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat nyt antavat edellytykset opetuksen järjestämiseen, opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että normien mukaisten opetussuunnitelmien tekeminen on ollut hakijalle haastavaa. Hakijan hakemukseensa liittämät opetussuunnitelmat olivat niin puutteelliset, että Opetushallitus totesi, etteivät ne olleen riittävät lausunnon kirjoittamista varten. Hakija on käytännössä laatinut opetussuunnitelmat hakuprosessin aikana ja osittain Opetushallituksen virkamiesten ohjaamana. Kokonaisuutena tämä ei anna vakuuttavaa kuvaa hakijan ammatillisista edellytyksistä laatia normien mukaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelmat eivät ilmennä opetuksen järjestäjän edellytyksiä laatia normien mukaisia opetussuunnitelmia, mikäli niitä on jouduttu merkittävästi korjaamaan hakuprosessin aikana.

Hakija on arvioinut, että lukuvuoden 2025 -2026 alussa koulussa aloittaisi 47 oppilasta, jonka jälkeen oppilasmäärät kehittyisivät siten, että lukuvuonna 2029 -2030 oppilasmäärä olisi 46. Hakijan arvio oppilasmäärästä vaikuttaa melko optimistiselta. Ennakoilmoittautuneita lapsia lukuvuodelle 2025 -2026 on 42. Näistä viisi oppilasta olisi tulossa vuosiluokalle 6. On kyseenalaista, olisiko oppilas halukas tulemaan uuteen kouluun 6. vuosiluokalle ja vaihtamaan heti vuoden kuluttua 7. vuosiluokalle jälleen uuteen kouluun. Hakija myös näyttäisi arvioivan, että Kouvolan seudun syntyvyyden voimakas väheneminen ei mainittavasti koskisi hakijan koulua.

Hakijan talousarvio lukuvuodelle 2025 -2026 on tehty lähtien siitä, että koulussa olisi ensimmäisenä toimintavuotena 42 oppilasta, kaksi opettajaa ja rehtori, joka työskentelisi 65 prosenttisesti. Lisäksi olisi yksi koulunkäynninohjaaja ja osa-aikainen keittäjä. Talousarviossa ei ole otettu huomioon sitä, että yksityisten opetuksen järjestäjien valtionosuus nousee 1.8.2025 lukien 100 prosenttiin nykyisen 94 prosentin sijaan. Tästä tulee noin 18 000 euroa lisää valtionosuutta, mikä osaltaan parantaa hakijan taloudellisia edellytyksiä.

Korotettuun valtionosuuteen liittyy kuntien ja yksityisten opetuksen järjestäjien velvollisuuksien yhdenmukaistaminen 1.8.2025 lukien. Elokuun alusta 2025 lukien myös yksityisillä opetuksen järjestäjillä tulee olla edellytykset järjestää oppilaille perusopetuslain mukainen tuki. Oppilas on oikeutettu saamaan sekä perusopetuslain 20 b §:n mukaisia ryhmäkohtaisia että 20 c §:n mukaisia oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat oppilaskohtainen erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä, erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä, erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa ja perusopetuslain 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet. Käytännössä opetuksen järjestäjällä tulee olla edellytykset järjestää kokoaikainen erityisopetus, jos oppilas sitä tarvitsee. Saadun selvityksen perusteella hakijalla ei olisi valmiuksia järjestää erityisluokanopettajan opetusta erityisluokassa. On vähintäänkin epäselvää, riittäisikö rahoituksen lisäys kattamaan uusista velvoitteista aiheutuvat kustannukset näin pienillä oppilasmäärillä. Perusopetuslain ja sen nojalla annettujen normien mukaisen opetuksen järjestäminen näin pienillä oppilasmäärillä on hyvin haastavaa ja myös kallista. Taloudelliset ja myös ammatilliset edellytykset opetuksen järjestämiseksi ovat näiltä osin epävarmat.

Kouvolan kaupungin antamassa lausunnossa todetaan, että hakija toivoo, että luokkamuotoisen erityisopetuksen tarpeessa olevien oppilaiden opetus järjestetään jatkossakin Kouvolan kaupungin peruskouluissa. Kunnan ja yksityisten opetuksen järjestäjien rahoituksen sekä velvollisuuksien yhdenmukaistuessa tarkoitus ei enää ole, että erityisen tuen oppilaat ohjataan kuntien kouluihin vaan myös yksityisillä opetuksen järjestäjillä tulee olla edellytykset tarjota oppilaille myös kokoaikainen erityisopetus.

Koulussa työskentelisi alkuvaiheessa kaksi opettajaa ja osa-aikainen rehtori. Rehtori on myös erityisopettaja. Toinen opettajista on luokanopettaja ja toinen aineenopettaja ruotsin ja englannin kielissä. Luokanopettaja opettaisi esioppilaita ja perusopetuksen vuosiluokkia 1-2 ja toinen opettaja vuosiluokkia 3-6. Peräti neljän eri vuosiluokan oppilaiden opettaminen yhdysluokassa voi olla äärimmäisen haastavaa, etenkin kun tässä tapauksessa opettajalla ei ole luokanopettajan kelpoisuutta. Edellä kuvatun oppilaan tuen järjestäminen normien mukaisesti näillä resursseilla ei ole mahdollista. Käytännössä hakija pystyisi järjestämään perusopetuslain 20 b §:n tarkoittamia ryhmäkohtaisia tukitoimia. Sen sijaan saadun selvityksen mukaan hakijalla ei olisi valmiuksia järjestää oppilaan opetusta erityisluokanopettajan opetuksena erityisluokassa. Myös esimerkiksi opetuksen eriyttäminen näin pienin voimavaroin olisi haasteellista. Hakijalla ei voida katsoa olevan riittävästi kelpoisuusehdot täyttävää opetushenkilöstöä.

Hakija on tehnyt aiesopimuksen tilojen vuokraamisesta Kolani Oy:ltä. Koulu toimisi Kouvolan keskustan tuntumassa. Tila on hyväksytty varhaiskasvatuskäyttöön, joten sen voidaan arvioida

soveltuvan myös opetuskäyttöön. Rakennuksessa on kaksi luokkahuoneeksi sopivaa tilaa sekä mahdollisuus lohkaista suuremmasta tilasta kolmas luokkahuone. Lisäksi käytössä olisi riittävät sosiaalityilat, ulkoilutilat sekä pienempiä huoneita esimerkiksi kuraattorin ja terveydenhoitajan käyttöön. Hakijalla on myös käytössä pulpetteja, tuoleja, IT-välineitä sekä useiden oppiaineiden opetusmateriaaleja. Hakijalla voidaan arvioida olevan näiltä osin riittävät ammatilliset edellytykset.

Hakijan kannalta myönteistä on myös, että Kouvolan kaupungin lausunnossa todetaan, että eri kouluvaihtoehtojen tarjoaminen perheille ja huoltajille lisää kaupungin pito- ja vetovoimaa. Kristillinen koulu lisää kaupungin opetustarjontaa ja tarjoaa perheille mahdollisuuden valita kristillistä painotusta tarjoavaa opetusta. Toisaalta Kouvolan kaupunki tuo lausunnossaan esiin, että opetuksen järjestämislupa edellyttää, että hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset opetuksen asianmukaiseen järjestämiseen. Edelleen lausunnossa todetaan, että Kouvolan kaupunki ei pysty taloudellisesti tukemaan tilanteessa, jossa oppilasmäärä vähenee ja taloudelliset resurssit pienenevät.

Valtioneuvosto hyväksyi 13.6.2024 seuraavan ministeri Essayahin lausuman: "Liittyen vanhempien oikeuteen varmistaa lapsilleen heidän omien uskonnollisten ja aatteellisten vakaumustensa mukainen opetus valtioneuvoston on tarpeen selvittää perusopetuslain 7 §:ssä säädetyn alueellisen koulutustarpeen edellytyksen suhdetta YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 14 artiklaan sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artiklaan päätettäessä opetuksen järjestämisluvista." Lasten oikeuksien sopimuksen 14 artikla turvaa lapselle mm. uskonnon vapauden ja edellyttää, että valtion tulee kunnioittaa vanhempien lapselle antamaa ohjausta tämän oikeuden käyttämisessä. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 2 artikla turvaa oikeuden elämään.

Lausumaan liittyen opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että perusopetuslain 29 §:n mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Saman lainkohdan mukaan kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Opetuksen järjestäjän tulee niin ikään hyväksyä järjestysäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaiikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä koulu yhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Perusopetusta antavaa peruskoulua ei siten mitenkään voida nähdä ympäristönä, joka loukkaisi oikeutta elämään Euroopan ihmisoikeuksien sopimuksen 2 artiklan vastaisesti.

Mitä taas tulee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 7 artiklaan, opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että perusopetuslain mukainen opetus, riippumatta siitä, että onko opetuksen järjestäjänä kunta tai yksityinen opetuksen järjestäjä, turvaa aina oppilaan oikeuden uskonnon vapauteen. Perusopetus on perusopetuslaissa tarkoitettuna opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun asetuksen 3 §:n mukaan järjestettävä sitouttamatta oppilasta tiettyyn opetuksen taustalla olevaan maailmankatsomukseen tai kasvatusjärjestelmän taustalla olevaan arvo- tai kasvatusfilosofiseen näkemykseen. Saman lainkohdan mukaan erityiseen maailmankatsomukseen perustuvassa opetuksessa oppilaille annetaan myös opetuksen perustana olevaan maailmankatsomukseen perustuvia arvoja, tietoja, taitoja ja valmiuksia painottavaa opetusta läpäisyperiaatteella. Toisin sanoen näissäkään kouluissa opetusta ei saa järjestää niin, että opetus sitouttaisi oppilaan kyseiseen maailmankatsomukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö tuo esiin, että koska Suomessa lapset ovat oppivelvollisia eikä Suomessa ole koulupakkoa, opetusta koskeva järjestelmä kunnioittaa vanhempien valinnanmahdollisuuksia. Vanhemmat voivat valita lapselleen kotiopetuksen tai ns. kotikouluperiaatteella toimivan yksityisen koulun, joka järjestää opetusta ilman valtioneuvoston antamaa perusopetuslain 7 §:n mukaista lupaa. Vanhemmat voivat myös niin halutessaan hakeutua asumaan sellaiselle paikkakunnalle, missä toimii sellainen koulu, johon vanhemmat lapsensa haluavat laittaa. Lapsen oikeuksien sopimuksen 7 artiklaa ei mitenkään voi tulkita niin, että se velvoittaisi julkisen vallan rahoittamaan erilaisia maailmankatsomuksellisia järjestelmiä edustavia kouluja kaikkialla Suomessa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että Kouvolan ja Kymenlaakson alueella oppivelvollisuusikäisten lasten määrän ennustetaan vähenevän vuoteen 2035 mennessä niin jyrkästi, ettei perusopetuslain 7 §:n edellyttämää koulutustarvetta voida katsoa olevan olemassa. Uuden yksityisen koulun perustamista tilanteessa, jossa kunta joutuu lakkauttamaan useita omia koulujaan lapsimäärän vähenemisen johdosta, ei voida pitää lain mukaisena eikä myöskään tarkoituksen mukaisena. Ammatilliset edellytykset ovat opetussuunnitelman osalta riittävät. Hakijalla on puutteita

opetushenkilöstön kelpoisuuksissa ja hakijan ammatillisiin ja taloudellisiin edellytyksiin järjestää perusopetuslain 20 c §:n tarkoittamia oppilaskohtaisia tukitoimia liittyy suurta epävarmuutta.

Päätösesitys: Edellä esitetyn perusteella esitän, että hakemus hylätään. Perusopetuslain 7 §:n mukaan valtioneuvosto voi myöntää yksityiselle yhteisölle tai säätiölle luvan järjestää alueellisen koulutus- tai sivistystarpeen perusteella perusopetusta, mikäli hakijalla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset järjestää perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta.

Perusopetusikäisten lasten määrä Kouvolassa ja Kymenlaaksossa laskee jyrkästi vuoteen 2035 mennessä. Tilastokeskuksen Väestöennuste 2024 tilaston mukaan oppivelvollisuusikäisten lasten määrä Kouvolassa laskee vuoden 2025 8 028 oppivelvollisesta siten, että vuonna 2035 oppivelvollisuusikäisiä ennustetaan olevan enää 5 694. Laskua on siten noin 29 prosenttia. Koko Kymenlaakson alueella oppivelvollisuusikäisten määrän ennustetaan laskevan 29,3 prosenttia. Tämä huomioon ottaen alueella ei voida katsoa olevan perusopetuslain 7 §:n edellyttämää koulutustarvetta. Niin kuntien kuin yksityistenkin opetuksen järjestäjien tulee sopeutua vähentyvään lapsimäärään.

Hakijalla on myös puutteita opetushenkilöstön kelpoisuuksissa ja hakijan ammatillisiin ja taloudellisiin edellytyksiin järjestää perusopetuslain 20 c §:n tarkoittamia oppilaskohtaisia tukitoimia liittyy suurta epävarmuutta.

4. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia.